

Handleiding voor de leerkracht

1. Het onderwerp

Op zondag 7 december 2003 werden kroonprins Willem-Alexander en prinses Máxima Zorreguieta de vader en moeder van prinses Amalia. Zij wordt na Willem-Alexander de tweede in lijn om koningin van Nederland te worden. In deze les staan geboorterituelen centraal. Geboorterituelen in Nederland, Argentinië (het geboorteland van prinses Máxima) en wereldwijd. Ook kijken naar we naar de naamgeving in deze landen.

Deze les maakt deel uit van een serie van twee. De tweede les gaat in op het ontstaan en de geschiedenis van ons vorstenhuis en de manier waarop de troonopvolging geregeld is. Dit is de les Troonopvolging.

2. De opdrachten

De leerling gaat opdrachten doen over geboorte en geboorterituelen in Nederland en in het buitenland en over Koninklijke rituelen en naamgeving. Dit zijn zowel theoretische als praktische opdrachten, die kunnen variëren in moeilijkheidsgraad.

De opdrachten zijn verdeeld in *basisopdrachten* en meer uitgebreide *keuze-opdrachten*. Door bepaalde nodige materialen of omstandigheden kunnen sommige keuze-opdrachten niet voor iedereen even makkelijk uitvoerbaar zijn. Daarom zijn deze opdrachten niet verplicht. De basisopdrachten moeten wel allemaal worden gemaakt.

Bij sommige opdrachten wordt in het werkdocument verwezen naar zogenaamde *Handige Hulpen*. Deze geven ondersteuning bij de grotere en moeilijkere opdrachten door de leerling te laten zien welke stappen gevolgd kunnen worden om tot een goed resultaat te komen. In de online beschrijving van de leeractiviteit zijn directe links opgenomen naar de benodigde Handige Hulpen. Alle Handige Hulpen die binnen deze lessenserie worden gebruikt, zijn tevens opgenomen in een apart arrangement binnen Acadin: http://maken.wikiwijs.nl/32993/Handige_Hulpen.

Alle opdrachten kunnen naar keuze individueel of in een groepje worden uitgevoerd.

De opdrachten van deze lessenserie zijn ontwikkeld voor *digitale* verwerking. In de online beschrijving van de leeractiviteit zijn theorie en videomateriaal opgenomen die onmisbaar zijn voor het maken van de opdrachten. Ook wordt hier regelmatig verwezen naar internetbronnen. Het wordt dus sterk aanbevolen dat de leerling het werkdocument op de computer invult.

De leeractiviteit hoeft niet in één keer te worden gemaakt, de opdrachten kunnen worden verspreid over meerdere momenten.

3. Leerdoelen

De leerling weet ...

- ✓ over geboorterituelen in Nederland en andere landen;
- ✓ dat het geven van namen (voornamen, achternamen, bijnamen, erenamen e.d.) in verschillende landen op verschillende manieren plaatsvindt;
- ✓ meer over de monarchie in Nederland;
- ✓ de namen van de huidige Koninklijke familie.

De leerling kan ...

- ✓ enkele geboorterituelen in verschillende landen beschrijven;
- ✓ onderzoek doen naar de meest populaire voornamen binnen de school.

4. Benodigde materialen en tijd

De leerling heeft de volgende materialen nodig voor de basisopdrachten:

- ✓ computer met internet
- ✓ groot vel papier
- ✓ gekleurd papier
- ✓ schaar
- ✓ lijm
- ✓ kleurpotloden

Aanvullende materialen voor de keuze-opdrachten:

- ✓ karton
- ✓ verf
- ✓ kwasten

Handige Hulpen:

- ✓ Cirkeldiagram maken
- ✓ Limerick schrijven

Deze leeractiviteit neemt ongeveer 4-6 uur in beslag.

5. Aanwijzingen bij het nakijken

De leerkracht beoordeelt zowel het ingevulde werkdocument als eventuele werkstukken buiten dit document. Beoordeling en feedback verwerkt de leerkracht in Acadin, maar kunnen ook persoonlijk met de leerling worden doorgenomen.

Bij het nakijken van de opdrachten moet erop gelet worden dat de leerling niet alleen het juiste antwoord geeft, maar dit antwoord ook *logisch onderbouwt*. De leerling moet duidelijk laten zien welke redenering heeft geleid tot het antwoord en waarom de leerling dit de juiste redenering vindt. Niet alle antwoorden op de vragen zijn letterlijk in deze handleiding opgenomen. Wanneer het antwoord wél in deze handleiding staat, hoeft dat van de leerling vaak niet precies hetzelfde te zijn, zolang het antwoord wel klopt en goed onderbouwd is.

Elke leeractiviteit in deze serie heeft een korte *evaluatieopdracht*. Deze staat op de laatste pagina van het werkdocument van de leerling. Het doel van deze evaluatie is een beeld te krijgen van de voorkeuren van de leerling. Welke onderwerpen en opdrachten spreken de leerling wel of niet aan? En welk soort opdrachten vind de leerling makkelijk of juist moeilijk? De antwoorden die de leerling hier geeft, kan de leerkracht gebruiken bij het selecteren van een mogelijke volgende opdracht voor deze leerling in Acadin.

1 Geboorte

Opdracht 1.1

Verzamel (kopieën van) de geboortekaartjes van de kinderen in je klas. Groepeer de kaartjes die op elkaar lijken. Maak een grote poster met alle kaartjes. Plaats ook korte kernwoorden bij de groepen kaartjes. Bijvoorbeeld: kleurrijk, beer, sterren.

Als je klaar bent, maak dan een foto van het eindresultaat en voeg deze hieronder in.

Dit antwoord verschilt per leerling.

Let bij de beoordeling op de verzorgdheid van het eindresultaat en de logica in de groepering van de kaartjes.

Opdracht 1.2

Maak een cirkeldiagram van de gevonden soorten geboortekaartjes uit opdracht 2.1. Laat zien welk soort het vaakst gebruikt is.

Maak een tweede cirkeldiagram waarin je laat zien welke hoofdkleur het meest gebruikt is in het ontwerp van de geboortekaartjes.

Wil je meer weten over het maken van een cirkeldiagram? Bekijk dan de Handige Hulp 'Cirkeldiagram maken'. Deze vind je hier http://maken.wikiwijs.nl/32993/Handige_Hulpen.

Dit antwoord verschilt per leerling.

Opdracht 1.3

Maak een stamboom van jouw familie. Gebruik of pasfoto's of geboortekaartjes in de boom. Hoe ver terug ken jij je familie?

Zoek voorbeelden van stambomen op het zoekwoord 'stamboom'. Bekijk dan de gevonden afbeeldingen voor inspiratie.

Wil je meer weten over het maken van een stamboom? Bekijk dan de Handige Hulp 'Stamboom maken'. Deze vind je hier http://maken.wikiwijs.nl/32993/Handige_Hulpen.

Dit antwoord verschilt per leerling.

Let bij de uitvoering op de originaliteit, volledigheid en de afwerking.

Keuze-opdracht 1.4

Ontwerp een origineel geboortebord, bijvoorbeeld voor in de tuin. Zoek op 'geboortebord' en kijk bij Afbeeldingen voor voorbeelden van bestaande geboorteborden. Maak een model van dit geboortebord van karton en beschilder het.

Ben je klaar? Voeg dan een foto van het eindresultaat hieronder in.

Dit ontwerp verschilt per leerling.

Let bij de beoordeling op originaliteit, uitvoering, kleurgebruik en afwerking.

2 Geboorterituelen

Opdracht 2.1

Welk geboorteritueel heb jij meegemaakt? Bijvoorbeeld bij een broertje of zusje of een nichtje of neefje? Beschrijf dit ritueel of maak er een tekening van.

Dit antwoord verschilt per leerling.

Opdracht 2.2

Welk buitenlands geboorteritueel zou jij in Nederland willen invoeren? Waarom?

Dit antwoord verschilt per leerling.

Opdracht 2.3

Ken je nog een geboorteritueel dat hier niet is genoemd en dat je wel aanspreekt? Beschrijf dit ritueel. Je kunt ook zelf een ritueel bedenken.

Dit antwoord verschilt per leerling.

Opdracht 2.4

Sommige mensen planten een boom als er een baby geboren wordt. Als jij een boom zou planten voor een baby, welke boom zou dit dan zijn? Beschrijf waarom je voor deze boom zou kiezen. Zoek verschillende foto's van de door jou gekozen boom: de hele boom, de bast, het blad, de bloeiwijze en de vrucht.

Dit antwoord verschilt per leerling.

Opdracht 2.5

Zoek op waar in Nederland geboortebossen zijn aangelegd. Zoek uit welke boomsoorten er in het Tilburgse geboortebos geplant zijn.

Zijn er ook geboortebossen in andere landen?

In Nederland vind je geboortebossen in Ugchelen (Gelderland), Utrecht, Mierlo, Schijndel, Tilburg (alleen voor kinderen uit de omgeving van Tilburg).

Bomen in Tilburg: 56 Italiaanse populieren, 6 okkernoten, 155 veldesdoorns. Ook in Matagalpa (Nicaragua) wordt, voor iedere geboorteboom in Tilburg, een boom geplant. Zo ontstaat daar tegelijkertijd ook een Geboortebos. In België zijn ook geboortebossen.

3 Namen

Opdracht 3.1

Hoe zou het zijn om géén naam te hebben? Schrijf daar een verhaal over.

Dit antwoord verschilt per leerling. Deze creatieve opdracht doet een beroep op het voorstellingsvermogen van leerlingen. Alleen op een onbewoond eiland kan iemand zonder naam leven, verder is het in de praktijk moeilijk, zo niet onmogelijk. Je kunt jezelf niet identificeren, je moeder zou je niet voor het eten kunnen roepen, enz.

Let bij de beoordeling op originaliteit, schrijfstijl, spelling, lay-out en verzorgdheid van het verhaal.

Opdracht 3.2

Heb jezelf een bijnaam of erenaam of ken jij jongens of meisjes met een zo'n naam? Welke?

Let hier op dat leerlingen hier geen scheldnamen gaan uitwisselen, maar dat het echt bijnamen zijn.

Opdracht 3.3

Wat is de meest voorkomende jongens- en meisjesnaam in jouw klas en van de school? Doe een onderzoek in alle klassen. Vraag ook naar de namen van alle ouders. Hou deze namen bij in een aparte tabel.

Is er verschil tussen de voornamen toen en nu?

Vul je tabellen en resultaten in de vakken hieronder in.

Dit antwoord verschilt per leerling. Waarschijnlijk zijn er wel trends te zien in de namen van ouders en de namen van leerlingen.

Let bij de beoordeling op de overzichtelijkheid van de tabellen en de conclusies die getrokken worden.

Opdracht 3.4

Aan de achternaam kun je niet alleen zien tot welke familie iemand hoort. Soms verwijst de naam naar een beroep of naar een stad of streek. Geef daar een paar voorbeelden van. Maak daarna een limerick met één van de gevonden namen.

Wil je meer weten over het schrijven van een limerick? Bekijk dan de Handige Hulp 'Limerick schrijven'. Deze vind je hier http://maken.wikiwijs.nl/32993/Handige_Hulpen.

Dit antwoord verschilt per leerling. Voorbeelden van namen zijn Kok, Tuinman enz. Alle namen die beginnen met 'van' verwijzen vaak naar een geografische herkomst: Van Schijndel, Van Amerongen, enz. Let bij de beoordeling van de limerick op originaliteit en het juiste ritme van de limerick.

Opdracht 3.5

In sommige landen in de Derde Wereld krijgen kinderen pas een naam na enkele dagen, weken of zelfs maanden. Kun je bedenken waarom dat zou zijn?

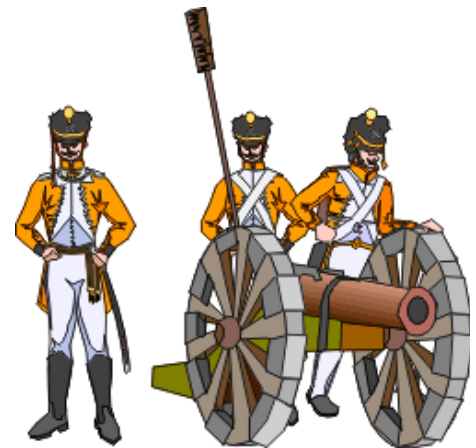
Veel kinderen overlijden vlak na hun geboorte. Ouders wachten tot ze zeker zijn dat het kind blijft leven. In sommige culturen geven ze laat een naam omdat ze de naam willen laten passen bij het karakter van het kind.

4 Koninklijke geboortes

Opdracht 4.1

Vind je het terecht dat een kroonprins en kroonprinses nu evenveel saluutschoten krijgen? Leg uit waarom je dit terecht vindt of waarom je dit niet terecht vindt.

De meeste leerlingen zullen het er waarschijnlijk wel mee eens zijn. Voor de wet zijn man en vrouw gelijk, dus waarom ook niet bij de geboorte van een troonopvolg(st)er?

Opdracht 4.2

Zoek de officiële namen van alle kleinkinderen van koningin Beatrix op. Geef aan naar wie de kinderen vernoemd zijn. Welke naam komt het meeste voor?

De namen van de kleinkinderen van koningin Beatrix zijn te vinden op de website van het Koninklijk huis: <http://www.koninklijkhuis.nl/stamboom/index.html>

Catharina-Amalia Beatrix Carmen Victoria (2003): beide oma's en prinses Victoria van Zweden (meter)

Alexia Juliana Marcela Laurentien (2005): vader, overgrootmoeder, peettante, prinses Laurentien (tante)

Ariane Wilhelmina Máxima Ines(2007): koningin Wilhelmina, moeder en overgrootmoeder Maxima, jongste zus Maxima

Emma Luana Ninette Sophie(2005)

Joanna Zaria Nicoline Milou (2006)

Eloise Sophie Beatrix Laurence (2002)

Claus-Casimir Bernhard Marius Max (2004)

Leonore Marie Irene Henrica (2006)

De namen verwijzen naar veel voorkomende namen in de Koninklijke stamboom en naar peetouders/vrienden en familie.

Opdracht 4.3

Welke naam zou jij een nieuwe prins of prinses geven? Maak eerst een overzicht met de 20 populairste meisjes- en jongensnamen van de afgelopen drie maanden (door ouders aan hun pas geboren baby's gegeven). Je kunt gegevens hierover vinden bij de SVB:

<http://www.svb.nl/int/nl/kinderbijslag/kindernamen/top20/index.jsp>

Bedenk nu zelf een originele en koninklijke naam voor een nieuwe prins én voor een nieuwe prinses.

Dit antwoord verschilt per leerling.

Let bij de beoordeling op originaliteit en of de naam Koninklijk is.

Opdracht 4.4

Wat zou je als cadeautje geven voor de baby als je bij Prins Willem-Alexander en prinses Máxima op kraamvisite mocht komen? Teken dit cadeautje of zoek er een afbeelding bij.

Dit antwoord verschilt per leerling.

Let bij de beoordeling op originaliteit.

Opdracht 4.5

Leg in je eigen woorden uit waarom sommige Argentijnen vinden dat kinderen uit rijke families en koninklijke kinderen niet in een Nederlands ziekenhuis ter wereld moeten komen.

Argentijnen denken dat in Nederlandse ziekenhuizen moeder en kind niet de goede zorg krijgen die ze moeten hebben. In Argentijnse ziekenhuizen is dat vaak niet het geval. In Argentinië bevallen mensen die dat kunnen betalen altijd in een privé-kliniek.

Opdracht 4.6

Ontwerp een geboortekaartje voor een Nederlands prinsje of prinsesje.

Ontwerp ook een geboortekaartje voor een Belgisch prinsje of prinsesje.

Leg uit welke verschillen je bedacht hebt.

Dit ontwerp verschilt per leerling.

Let bij de beoordeling op originaliteit, kleurgebruik, lay-out en afwerking.

Verschillen tussen Nederland en België kunnen bijvoorbeeld in de kleur zitten: rood/wit/blauw/oranje voor Nederland; zwart/geel/rood voor België.

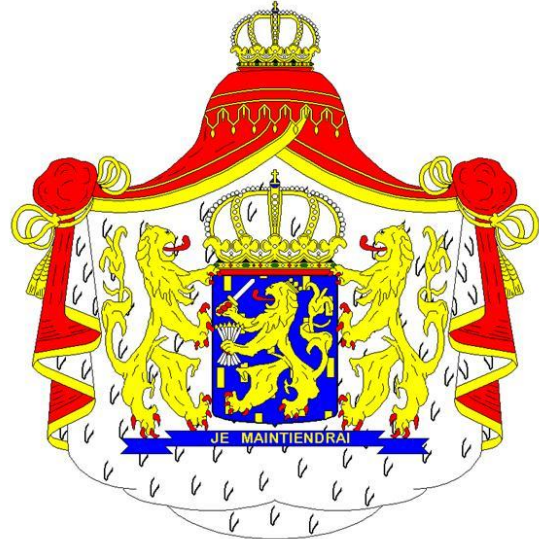
Keuze-opdracht 4.7

Je ziet hiernaast het familiewapen van de Oranje-Nassau's. Ontwerp nu je eigen familiewapen. Je kunt je eigen achternaam als uitgangspunt nemen (zoals Kok, de Ridder, Steenbeek, Schothuis), of (karakter-) trekken die je typisch (zoals nobel of grote neus) voor je familie vindt.

Je kiest zelf of je je ontwerp op de computer maakt of niet. Maak je een ontwerp met de hand, maak er dan een foto of scan van voor in je werkdocument! Gebruik de volgende pagina voor je ontwerp.

Dit ontwerp verschilt per leerling.
Let bij de beoordeling op originaliteit,
kleurgebruik en afwerking.

Evaluatie

Klaar met alle opdrachten? Beantwoord dan kort de evaluatievragen in je werkdocument!

Wat vind je van het onderwerp?

1. Het onderwerp van deze leeractiviteit vind ik ... omdat ...
2. Ik wil nog wel andere leeractiviteiten doen over dit onderwerp JA/NEE

Wat vind je van de opdrachten?

1. De opdrachten bij deze les zijn HEEL LEUK/LEUK/MINDER LEUK om te doen, omdat ...
2. De leukste opdracht vind ik ... omdat ...
3. Een minder leuke opdracht vind ik ... omdat ...
4. Mijn favoriete opdracht is ... omdat ...
5. De moeilijkste opdracht is ... omdat ...
6. De makkelijkste opdracht is ... omdat ...

Wat heb je van deze opdrachten geleerd?

1. Het belangrijkste wat ik nieuw geleerd heb in deze leeractiviteit vind ik ...
2. Wat ik nog wil weten over dit onderwerp is ...
3. De belangrijkste vaardigheid die ik voor mijzelf verbeterd heb met deze leeractiviteit is ...
4. Een vaardigheid die ik nog verder wil verbeteren is ... en dat wil ik doen door ...

Bronvermelding

Deze leeractiviteit is speciaal ontwikkeld voor gebruik binnen Acadin, dé digitale leeromgeving voor talentvolle leerlingen in het basisonderwijs.

Deze leeractiviteit is gebaseerd op de lesbrief 'Geboorterituelen en naamgeving' uit de serie Per Dag Wijzer, uitgegeven door het Centrum voor Mondiaal Onderwijs (CMO) in samenwerking met Kennisnet.

Dank

De RVD en de Argentijnse ambassade in Den Haag voor het verstrekken van informatie over gebruiken rond geboortes in Argentinië. We danken ook de volgende personen en instellingen voor het geven van toestemming voor overname van illustraties: CMO en zijn licentiegevers, J. Smith, J. Stjernberg, fam. Linnemans, Petra Bolleboom, RVD, Akiiki Daisy Kabagarama, Morocco Today.

Gebruikte afbeeldingen:

- 'Evaluatie': digitalart / FreeDigitalPhotos.net